

ADVISERING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Auteur

[Redacted]

Datum

22 juni 2023

Kenmerk

DGBI-O / 29914893

nota

Beantwoording kamervragen mkb faillissementen

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Er zijn Kamervragen gesteld naar aanleiding van het artikel 'Faillissementsgolf mkb door corona schulden, Nederland wereldwijd koploper' in de Ondernemer (18 april 2023) door de leden Pouw-Verweij (JA21) en Eerdmans (JA21) (artikel in bijlage).

Advies

U kunt akkoord gaan met de beantwoording van de Kamervragen.

Kernpunten

- De deadline voor beantwoording van de Kamervragen is helaas overschreden doordat de toewijzing aan een behandelaar grote vertraging heeft opgelopen.
- Het artikel stelt dat het hoge aantal faillissementen in Nederland wordt veroorzaakt door de terugbetaling van in de coronaperiode uitgestelde belasting en coronasteun.
- De vragen zoeken naar een bredere duiding van de mogelijke oorzaken van de faillissementen, de invloed ervan op de Nederlandse economie en welke sectoren hier het meeste mee te kampen hebben.
 - De antwoorden stellen dat er door de coronasteunmaatregelen een periode van relatief weinig faillissementen onder bedrijven heeft bestaan en dat het aantal faillissementen nog relatief laag ligt.
 - De afkoelende economie is een mogelijke factor die invloed heeft op faillissementen net als de stijgende rente.
 - Faillissementen zijn een onderdeel van de economische dynamiek. Hierdoor kan de economie zich aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Dit drijft productiviteitsgroei.

Ontvangen BBR

- Faillissementen kunnen een negatief effect hebben op de werkeloosheid, maar dit risico is nu gering gezien de grote krapte op de arbeidsmarkt.
 - Deze overwegingen gelden voor alle bedrijven, ook voor mkb.
- Er wordt gevraagd naar de verschillende vormen van steun en regelingen voor ondernemers die met deze schulden en mogelijke faillissementen hierdoor te maken krijgen.
 - UWV hanteert een ruime termijn van maximaal 5 jaar voor het terugbetalen van NOW-steun, hierover wordt geen rente gerekend.
 - Tot en met april 2023 hebben ruim 200.000 ondernemers een betalingsregeling getroffen met de belastingdienst. Deze loopt in beginsel vijf jaar. Daarnaast kunnen ondernemers onder bepaalde voorwaarden een versoepeling aanvragen zoals een betaalpauze of een verlenging van de betalingsregeling van vijf naar zeven jaar.
 - Onder randvoorwaarden kunnen ondernemers ten behoeve van een doorstart gebruikmaken van de WHOA¹-regeling.
- De vragen eindigen met het stellen dat door het stijgen van het vpb-tarief en de loonlasten de lasten voor ondernemers zijn gestegen. U wordt gevraagd of u van mening bent dat deze lastenverzwaringen de huidige faillissementsgolf versterken en of u kunt uitsluiten dat de gemiddelde belastingdruk voor ondernemers verder zal stijgen in 2024.
 - Het kabinet heeft ervoor gekozen het lage vpb-tarief per 2023 te verhogen van 15% naar 19% en de tariefgrens te verlagen. De maatregel treft alleen winstgevende bedrijven. Daarom verwacht het kabinet dat deze maatregel geen groot effect zal hebben op het aantal faillissementen.
 - Definitieve besluitvorming over de inkomsten en koopkracht vindt plaats in augustus. Tijdens de augustusbesluitvorming maakt het kabinet een integrale afweging over de invulling van het pakket aan maatregelen dat wordt genomen.

Toelichting

- Op dit moment zijn er nog ca. 60.000 ondernemers die geen contact hebben gezocht met de belastingdienst over een betalingsregeling. Deze ondernemers lopen het risico van een strenge invordering als ze geen actie ondernemen op korte termijn. De aanjager schulden gaat in op deze problematiek en draagt mogelijke oplossingen aan. De rapportage van de aanjager schulden wordt verwacht in augustus en zal z.s.m. na het reces met een kabinetsreactie aan de Tweede kamer worden gestuurd.

¹ Wet homologatie onderhands akkoord

Bijlage: artikel uit de Ondernemer

Faillissementsgolf mkb door coronaschulden, Nederland wereldwijd

koploper

Het aantal faillissementen in Nederland stijgt dit jaar naar verwachting met 52 procent, stelt kredietverzekeraar Allianz Trade na onderzoek. Daarmee is ons land wereldwijd koploper. Gemiddeld gaan er dit jaar wereldwijd naar verwachting 21 procent meer bedrijven bankroet.

ANP 18 april 2023

Allianz schrijft de sterke groei in Nederland toe aan de royale financiële coronasteun vanuit de overheid die nu terugbetaald moet worden. "Veel mkb-bedrijven moeten coronaschulden en achterstallige belasting betalen. De belastingdienst heeft vele tienduizenden bedrijven een laatste aanmaning gestuurd. Een flink deel van die bedrijven kan daar niet aan voldoen en zullen failliet gaan", aldus de kenners bij de kredietverzekeraar.

Grote bedrijven sleuren kleinere mee in val

In 2021 nam het aantal faillissementen in Nederland juist af met 43 procent. Ook vorig jaar bleef het aantal bankroeten nog beperkt. In absolute getallen denkt Allianz dat er dit jaar 3270 bedrijven omvallen. Volgend jaar zijn dat er naar verwachting 3530. Dat ligt dicht tegen het gemiddelde aantal faillissementen van voor de coronapandemie.

Allianz bracht de faillissementscijfers van 44 landen in kaart. De wereldwijde versnelling van het aantal faillissementen heeft te maken met de economische groeivertraging en de krappere kredietvoorwaarden. Ook waarschuwt de kredietverzekeraar voor grote concerns die kunnen omvallen. "Uit ons onderzoek blijkt dat het aantal faillissementen van bedrijven met een omzet van meer dan 50 miljoen euro nu al boven het niveau van voor de pandemie ligt. Die grote bedrijven sleuren doorgaans een hele trits aan kleine bedrijfjes mee in hun val." Vooral detailhandel, transport en bouw zijn extra kwetsbaar voor faillissementen.